

DATOS IDENTIFICATIVOS

Xestión de proxectos no ámbito autonómico e local

Materia	Xestión de proxectos no ámbito autonómico e local			
Código	P04G090V01911			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Economía aplicada Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Figueroa Dorrego, Pedro Pardellas de Blas, Xulio Xose			
Profesorado	Figueroa Dorrego, Pedro Pardellas de Blas, Xulio Xose			
Correo-e	xulio@uvigo.es figueroa@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición xeral	(*)Proporcionar al alumno/a los conocimientos, actitudes y habilidades para poder actuar como agente dinamizador y de desarrollo de la mejora competitiva de las organizaciones públicas y privadas en un marco globalizado que, sobre la base de los recursos endógenos del territorio, contribuya a un desarrollo local sostenible y que posibilite la creación de riqueza, en general, y la mejora de las condiciones de vida y de trabajo en un área determinada, en particular, con especial referencia a la Euro-Región Galicia y Norte de Portugal.			

Competencias de titulación

Código	
A2	Coñecer procesos de obtención, elaboración, análise e interpretación de datos para a toma de decisións
A21	Coñecer técnicas cuantitativas e cualitativas aplicadas á avaliación de programas e proxectos públicos e do sector non lucrativo
A25	Comprender a planificación e a xestión administrativa dos recursos económico-financeiro, así como a organización e xestión dos servizos públicos
A27	Coñecer métodos, modelos e técnicas de datos cualitativos e cuantitativos (estadísticos)
A32	Coñecer os métodos de xestión da información das AAPP
A36	Coñecer o financiamento das Administracións Públicas Territoriais: Unión Europea, Estado, CC.AA e Entes Locais
A52	Operar con datos cualitativos e cuantitativos para procesos de xestión e dirección pública
A55	Capacidade para xerir a información e documentación administrativa
A63	Saber aplicar métodos, modelos e técnicas de datos cualitativos e cuantitativos (estadísticos)
A70	Saber emitir reflexións, xuízos e ideas sobre aspectos relativos ao ámbito político-administrativo, económico, social e xurídico
A71	Capacidade de aprendizaxe autónoma para emprender estudos posteriores
B18	Capacidade de perseveranza
B23	Capacidade de resolución de problemas
B24	Habilidades para relacións interpersoais e capacidade relacional
B25	Capacidade de razoamento crítico e aceptación de ideas e críticas
B29	Disposición para traballar en equipo

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

proceso de planificación e xestión estratéxica	A25	
ferramentas de análises dao ferramentas de planificación estratéxica	A27	
análise estratéxica de sectores e sistemas empresariais análises de recursos endóxenos para o desenvolvemento local	A2	
políticas públicas de apoio ao desenvolvemento endógeno, con especial atención ao sistema empresarial	A36	
ferramentas para a identificación de factores clave nos procesos de planificación estratéxica	A21	
fontes de información territoriais e empresariais: estrutura, contido e aplicabilidade	A32	
métodos para a elaboración de informes	A52	
critérios para o desenvolvemento de bases de datos de información cuantitativa e cualitativa	A55	
folia de cálculo avanzada	A63	
aplicación de ferramentas de diagnóstico estratéxico	A70	
organización do plan de traballo. Ferramentas para a planificación e xestión de proxectos	A71	
traballo en equipo na realización dun proxecto "tipo"		B18 B23 B24 B25 B29

Contidos

Tema		
1. Territorio e recursos endóxenos	1.1 Recursos exógenos e desenvolvemento local: o paradigma do desenvolvemento endógeno e a caracterización dos recursos dun territorio 1.2 Territorio e iniciativas locais: a teoría territorial do desenvolvemento e os axentes 1.3 As cidades como espazo para o desenvolvemento: contornas innovadoras, cidades de servizos e redes de cidades	
2. Modelos de planificación: conceptos	2.1 Metodoloxía e proceso xeral para o desenvolvemento da planificación estratéxica aplicado a contornas locais. A cadea de actividades empresariais 2.2 Planificación estratéxica de sistemas empresariais locais: plan director, plan estratéxico, plans operativos funcionais 2.3 Aspectos da análise externa: a contorna global e a contorna específica 2.4 Aspectos da análise interna: recursos e capacidades intangibles e tanxibles.	
3. Ferramentas para a xeración e xestión de proxectos de desenvolvemento local e empresarial.	3.1 Metodoloxía para a xeración de ideas e proxectos: da análise ao deseño 3.2 Ferramentas de xestión de proxectos, planificación e control de tarefas en contornas complexas e multiprojecto 3.3 A oficina de proxectos	
4. Fontes de información territoriais e empresariais	4.1 Fontes de información para a análise externa 4.2 Fontes de información para a análise interna 4.3 Ferramentas e recursos web e bases de datos empresariais	
5. Metodoloxía para a planificación estratéxica territorial e empresarial	5.1 Estratexias empresariais: definición e tipoloxía 5.2 Sistema de trazabilidade análise-diagnóstico-deseño estratéxico para a actualización sistemática 5.3 Eixos Estratéxicos para o desenvolvemento de actividades empresariais. Aspectos xerais e específicos por agrupacións de cadeas empresariais 5.4 Instrumentos para a implantación e control	
6. As cadeas de actividades empresariais como marco de referencia para a competitividade dos sistemas empresariais locais	6.1 Conceptualización de cadea de actividades empresariais vs. sectores 6.2 Tipoloxía de cadeas empresariais 6.3 Aspectos xerais e específicos para o desenvolvemento das cadeas empresariais dos sistemas empresariais locais	
7. Fontes de financiamento e políticas públicas de apoio	7.1 Niveis de actuación das políticas públicas: UE, España, Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal e Galicia 7.2 Principais política públicas de apoio: iniciativas e programas 7.3 Aspectos operativos para a presentación de proxectos públicos (Iniciativas Interreg, Leader, proxectos para iniciativas estatais, proxectos para a comunidade autónoma de Galicia).	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	10	5	15
Estudo de casos/análises de situacións	10	2	12
Prácticas autónomas a través de TIC	6	0	6
Sesión maxistral	12	0	12
Traballo e proxectos	11	83	94

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Seminarios	A cada sesión teórica se acompañará de ejemplos prácticos para la discusión guiada en el aula
Estudio de casos/análises de situacións	Por cada tema se acompañará de casos prácticos completos para la aplicación del alumno guiada por el profesor
Prácticas autónomas a través de TIC	Práctica de sistemas de información
Sesión maxistral	Exposición de contenidos teóricos, mediante presentación y discusión en el aula

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas autónomas a través de TIC	Realizarase unha práctica guiada para o conxunto do grupo presente e posteriormente se monitorizará persoalmente a súa aplicación. No caso do estudo de casos, tamén se monitorizará para cada grupo de traballo a evolución e aplicación na resolución do caso. Realizarase tamén un seguimento individualizado para cada grupo de traballo no desenvolvemento dun proxecto, establecendo follas de control sistemático do avance
Estudio de casos/análises de situacións	Realizarase unha práctica guiada para o conxunto do grupo presente e posteriormente se monitorizará persoalmente a súa aplicación. No caso do estudo de casos, tamén se monitorizará para cada grupo de traballo a evolución e aplicación na resolución do caso. Realizarase tamén un seguimento individualizado para cada grupo de traballo no desenvolvemento dun proxecto, establecendo follas de control sistemático do avance
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Estudio de casos/análises de situacións	Aplicación dos conceptos teóricos a casos prácticos reais	30
Traballos e proxectos	Desenvolvemento dun proxecto integral en grupo	70

Outros comentarios sobre a Avaliación

<p>Na segunda convocatoria do mesmo ano académico, o alumno deberá defender o proxecto realizado polo seu grupo nunha proba individual de tipo oral.</p><link rel="" file-list="" href="%22file:///C:/%5CUsers%5Casu%5CAppData%5CLocal%5CTemp%5Cmshtmlclip1%5C01%5Cclip_filelist.xml%22"><link rel="" themedata="" href="%22file:///C:/%5CUsers%5Casu%5CAppData%5CLocal%5CTemp%5Cmshtmlclip1%5C01%5Cclip_themedata.thmx%22"><link rel="" colorschememapping="" href="%22file:///C:/%5CUsers%5Casu%5CAppData%5CLocal%5CTemp%5Cmshtmlclip1%5C01%5Cclip_colorschememapping.xml%22"><!--[if gte mso 9]><xml><w:worddocument><w:view>Normal</w:view><w:zoom>0</w:zoom><w:trackmoves/><w:trackformatting/><w:hyphenationzone>21</w:hyphenationzone><w:punctuationkerning/><w:validateagainstschemas/><w:saveifxmlinvalid>>false</w:saveifxmlinvalid><w:ignoremixedcontent>>false</w:ignoremixedcontent><w:alwaysshowplaceholdertext>>false</w:alwaysshowplaceholdertext><w:donotpromoteqf/><w:lidthemeother>ES</w:lidthemeother><w:lidthemeasian>X-NONE</w:lidthemeasian><w:lidthemecomplexscript>X-NONE</w:lidthemecomplexscript><w:compatibility><w:breakwrappedtables/><w:snaptogridincell/><w:wraptextwithpunct/><w:useasianbreakrules/><w:dontgrowautofit/><w:splitpgbreakandparamark/><w:dontverticaligncellwithsp/><w:dontbreakconstrainedforcedtables/><w:dontverticalignintxbx/>

<w:word11kerningpairs/>
<w:cachedcolbalance/>
</w:compatibility>
<w:browserlevel>MicrosoftInternetExplorer4</w:browserlevel>
<m:mathpr>
<m:mathfont m:val=""Cambria" Math"/>
<m:brkbin m:val=""before"/">
<m:brkbinsub m:val=""--"/">
<m:smallfrac m:val=""off"/">
<m:dispdef/>
<m:lmargin m:val=""0"/">
<m:rmargin m:val=""0"/">
<m:defjc m:val=""centerGroup"/">
<![endif]--><!--[if gte mso 9]><xml>
<w:latentstyles deflockedstate=""false"" defunhidewhenused=""true""
" defsemihidden=""true"" defqformat=""false""
defpriority=""99"
" latentstylecount=""267"">
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""0""
semihidden=""false"
" unhidewhenused=""false"" qformat=""true""
name=""Normal"/">
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""9""
semihidden=""false"
" unhidewhenused=""false"" qformat=""true""
name=""heading" 1"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""9""
qformat=""true"" name=""heading" 2"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""9""
qformat=""true"" name=""heading" 3"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""9""
qformat=""true"" name=""heading" 4"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""9""
qformat=""true"" name=""heading" 5"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""9""
qformat=""true"" name=""heading" 6"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""9""
qformat=""true"" name=""heading" 7"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""9""
qformat=""true"" name=""heading" 8"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""9""
qformat=""true"" name=""heading" 9"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""39""
name=""toc" 1"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""39""
name=""toc" 2"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""39""
name=""toc" 3"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""39""
name=""toc" 4"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""39""
name=""toc" 5"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""39""
name=""toc" 6"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""39""
name=""toc" 7"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""39""
name=""toc" 8"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""39""
name=""toc" 9"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""35""
qformat=""true"" name=""caption"/">


```

" unhidewhenused=""false"" name=""Medium" List 1 Accent 6"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""66"""
semihidden=""false""
" unhidewhenused=""false"" name=""Medium" List 2 Accent 6"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""67"""
semihidden=""false""
" unhidewhenused=""false"" name=""Medium" Grid 1 Accent 6"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""68"""
semihidden=""false""
" unhidewhenused=""false"" name=""Medium" Grid 2 Accent 6"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""69"""
semihidden=""false""
" unhidewhenused=""false"" name=""Medium" Grid 3 Accent 6"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""70"""
semihidden=""false""
" unhidewhenused=""false"" name=""Dark" List Accent 6"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""71"""
semihidden=""false""
" unhidewhenused=""false"" name=""Colorful" Shading Accent 6"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""72"""
semihidden=""false""
" unhidewhenused=""false"" name=""Colorful" List Accent 6"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""73"""
semihidden=""false""
" unhidewhenused=""false"" name=""Colorful" Grid Accent 6"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""19"""
semihidden=""false""
" unhidewhenused=""false"" qformat=""true"""
name=""Subtle" Emphasis"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""21"""
semihidden=""false""
" unhidewhenused=""false"" qformat=""true"""
name=""Intense" Emphasis"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""31"""
semihidden=""false""
" unhidewhenused=""false"" qformat=""true"""
name=""Subtle" Reference"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""32"""
semihidden=""false""
" unhidewhenused=""false"" qformat=""true"""
name=""Intense" Reference"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""33"""
semihidden=""false""
" unhidewhenused=""false"" qformat=""true"""
name=""Book" Title"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""37"""
name=""Bibliography"/>
<w:lsdexception locked=""false"" priority=""39"""
qformat=""true""" name=""TOC" Heading"/>
</w:latentstyles>
</xml><![endif]--><style>
<!--[if gte mso 10]>
<style>
/* Style Definitions */
table.MsoNormalTable
{mso-style-name:"Table normal";
mso-tstyle-rowband-size:0;
mso-tstyle-colband-size:0;
mso-style-noshow:yes;
mso-style-priority:99;
mso-style-qformat:yes;
mso-style-parent:"";

```

mso-padding-alt:0pt 5.4pt 0pt 5.4pt;
mso-para-margin:0pt;
mso-para-margin-bottom:.0001pt;
mso-pagination:widow-orphan;
font-size:11.0pt;
font-family:"Calibri","sans-serif";
mso-ascii-font-family:Calibri;
mso-ascii-theme-font:minor-latin;
mso-fareast-font-family:"Times New Roman";
mso-fareast-theme-font:minor-fareast;
mso-hansi-font-family:Calibri;
mso-hansi-theme-font:minor-latin;
mso-bidi-font-family:"Times New Roman";
mso-bidi-theme-font:minor-bidi;}
</style><!--[endif]--><link rel="" file-list=""
href="%22file:///C:%5CUsers%5Casu%5CAppData%5CLocal%5CTemp%5Cmshtmlclip1%5C01%5Cclip_filelist.xml%22
"><link rel="" themedata=""
href="%22file:///C:%5CUsers%5Casu%5CAppData%5CLocal%5CTemp%5Cmshtmlclip1%5C01%5Cclip_themedata.th
mx%22"><link rel="" colorschememapping=""
href="%22file:///C:%5CUsers%5Casu%5CAppData%5CLocal%5CTemp%5Cmshtmlclip1%5C01%5Cclip_colorschemem
apping.xml%22"><!--[if gte mso 9]><xml>
<w:worddocument>
<w:view>Normal</w:view>
<w:zoom>0</w:zoom>
<w:trackmoves/>
<w:trackformatting/>
<w:hyphenationzone>21</w:hyphenationzone>
<w:punctuationkerning/>
<w:validateagainstschemas/>
<w:saveifxmlinvalid>>false</w:saveifxmlinvalid>
<w:ignoremixedcontent>>false</w:ignoremixedcontent>
<w:alwaysshowplaceholdertext>>false</w:alwaysshowplaceholdertext>
<w:donotpromoteqf/>
<w:lidthemeother>ES</w:lidthemeother>
<w:lidthemeasian>X-NONE</w:lidthemeasian>
<w:lidthemecomplexscript>X-NONE</w:lidthemecomplexscript>
<w:compatibility>
<w:breakwrappedtables/>
<w:snaptogridincell/>
<w:wraptextwithpunct/>
<w:useasianbreakrules/>
<w:dontgrowautofit/>
<w:splitpgbreakandparamark/>
<w:dontverticaligncellwithsp/>
<w:dontbreakconstrainedforcedtables/>
<w:dontverticalignintxbx/>
<w:word11kerningpairs/>
<w:cachedcolbalance/>
</w:compatibility>
<w:browserlevel>MicrosoftInternetExplorer4</w:browserlevel>
<m:mathpr>
<m:mathfont m:val=""Cambria" Math"/>
<m:brkbin m:val=""before"/>
<m:brkbinsub m:val=""--"/>
<m:smallfrac m:val=""off"/>
<m:dispdef/>
<m:lmargin m:val=""0"/>
<m:rmargin m:val=""0"/>
<m:defjc m:val=""centerGroup"/>
<![endif]--><!--[if gte mso 9]--><xml>
<w:latentstyles deflockedstate="" defunhidewhenused="" defsemihidden=""
true="" defqformat="" false="" depriority="" 99=""

latentstylecount=""; 267="";>
<w:lsdexception locked="" priority="" 0="" semihidden=""
unhidwhenused="" false="" qformat="" true="" name=""
normal="">
<w:lsdexception locked="" priority="" 9="" semihidden=""
unhidwhenused="" false="" qformat="" true="" name=""
heading="" 1="">
<w:lsdexception locked="" false="" priority="" 9="" qformat=""
true="" name="" heading="" 2="">
<w:lsdexception locked="" false="" priority="" 9="" qformat=""
true="" name="" heading="" 3="">
<w:lsdexception locked="" false="" priority="" 9="" qformat=""
true="" name="" heading="" 4="">
<w:lsdexception locked="" false="" priority="" 9="" qformat=""
true="" name="" heading="" 5="">
<w:lsdexception locked="" false="" priority="" 9="" qformat=""
true="" name="" heading="" 6="">
<w:lsdexception locked="" false="" priority="" 9="" qformat=""
true="" name="" heading="" 7="">
<w:lsdexception locked="" false="" priority="" 9="" qformat=""
true="" name="" heading="" 8="">
<w:lsdexception locked="" false="" priority=""&

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFIA

- BASICA-

BO CAMPOS, EDUARDO (2006): *Dirección estratégica: desenvolvementoda estratexia e análise de casos*, ed. Pirámide.

BO CAMPOS, EDUARDO (2005): *Curso básico de economía de a empresa*, Pirámide.

GARCÍA, M. (2007): *Perspectivas teóricas en desenvolvementolocal*, Netbiblo. Co.

MARTÍNEZ, P. (2006): *Desenvolvemento rural sostible*, McGraw-Hill, Madrid.

PORTER, M. (1999): *Ser competitivo: novas achegas e conclusións*, ed. Deusto, Bilbao. (capítulo 7)

VAZQUEZ BARQUEIRO, A. (1999): *Desenvolvemento, redes einnovación: leccións sobre desenvolvemento endógeno*, ed. Pirámide (capítulos 2, 5, 6, 8, 10)

VÁZQUEZ BARQUEIRO, A. (2005): *As novas forzas dodesenvolvemento*. Antoni Bosch Editor, S.A. Barcelona.

- CONSULTA []

ARDAN Directorio e Informe económico financeiro Consorcio da Zona Franca de Vigo e IGAPE (web www.ardan.es)

Base de datos Ardán Galicia (últimos años 2005 a 2008) []

Base de Datos SABI- Completa información económico-financiera e análisis de cocientes de 830.000 empresas españolas, 80.000 empresas portuguesas e 50.000 empresas galegas.

CÁRDENAS, F. (2007): *Planificación estratégica das cidades Planificaçõu estratégica dás cidades*. CD-ROM, Eixo atlántico do Noroeste Peninsular

CEBER (Central de Balances da Eurorregión) (2000): *Resultados e Perspectivas das Empresas non Financeiras do Area Económica Galicia e Norte de Portugal*, Consorcio da Zona Franca de Vigo.

CEBER (Central de Balances da Eurorregión) (2001): *Os Sistemas Produtivos da Eurorregión Galicia [] Norte de Portugal: diagnóstico e evolución económica-financiera e competitiva* Consorcio da Zona Franca de Vigo.

CIBRÁN FERRAZ, ALICERCE (2005): *Gestión financeira: teoría e casos prácticos*, 1ª Ed., Tórculo, Santiago.

CONTABILIDADE REXIONAL DE ESPAÑA. Base 1995 (CRE-95). Subdirección Xeneral de Contas Nacionais.

FERNÁNDEZ-JARDON, C.; FIGUEROA DORREGO, P.; GONZÁLEZ GURRIARAN, J. E OUTROS (2001): *Análisis estratégico do coñecemento en automoción*. CEAGA

FIGUEROA DORREGO, P. e FERNÁNDEZ-JARDON, C. (1999): *O factor humano na empresa galega: diagnóstico e accións de mellora*, Universidade de Vigo.

GARCÍA DOCAMPO, M. (2007): *Perspectivas teóricas endesarrollo local*. Netbiblo. Coruña

GARCÍA PIZARRO, M. (2007): *A planificación estratéxica e a arte do bo goberno*, Unión Iberoamericana de Municipalistas.

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J. ET Ao. (VARIOS AÑOS): *Monografías Foro Caixanova de Estratexias Empresariais: Reflexións sobre diagnóstico estratéxico, factores clave, estratexias e actuacións das cadeas empresariais de Galicia: Cadea de actividades da Pesca e dos produtos derivados do Mar* Nº 1, (Febreiro 2004); *Cadea de actividades de Turismo e Lecer* Nº 2, (Xuño 2004); *Cadea de actividades de Construción e Promoción Inmobiliaria* Nº 3, (Xullo 2004); *Cadea de actividades de Têxtil, Confección e Moda* Nº 4, (Outubro 2004); *Cadea de actividades de Bens de equipo e Industria auxiliarnon específica* Nº 5, (Xaneiro 2005); *Cadea de actividades de produtos da Agricultura e Ganadería* Nº 6, (Maio 2005); *Cadea de actividades de Logística e Transporte* Nº 7, (Setembro 2005); *Cadea da Madeira* Nº 8, (Febreiro 2006); *Cadea de Información, Cultura e Audiovisual* Nº 9, (Maio 2006); *Cadea de Rocas Ornamentais* Nº 10, (Outubro 2006); *Cadea de Química-Farmacéutica* Nº 11, (Febreiro 2007); *Cadea de Comercio* Nº 12, (Abril 2007); *Cadea de Enerxía* Nº 13, (setembro 2007); *Cadea de Construción e reparación naval* Nº 14, (xaneiro 2008); *Cadea de medio ambiente* Nº 15, (maio 2008); *Cadena de servizos intangibles a empresas e a outras organizacións* Nº 16, (novembro 2008); *Cadea de Tecnoloxías da información e comunicación* Nº 17, (febreiro 2009). Instituto de Desenvolvemento Caixanova

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J. ET Ao. (varios años): *Monografías Foro Caixanova de estratexias empresariais Innovación e internacionalización das empresas galegas. Agrupación empresarial Agro-Mar-Industria* (Marzo 2007); *Agrupación empresarial de Construción e Materiais de Construción* (xullo 2007); *Agrupación turismo, lecer, cultura e relacionados* (decembro 2007); *Agrupación metal-mecánica (bens de equipo, construción naval, automoción e industria auxiliar do metal en xeral)* (setembro 2008). Instituto de Desenvolvemento Caixanova.

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J. E FIGUEROA DORREGO, P. (2002): *Visión Estratéxica do Sistema Empresarial de Vigo, 2001*. (2 vol.+CD) Vol. I: *Análisis estratéxico, diagnóstico e algunhas propostas*; Vol. II: *Aspectos complementarios do análisis estratéxico. Cadeas empresariais relevantes*. Caixanova.

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J. E FIGUEROA DORREGO, P. (2004): *Plan Estratéxico das Actividades de Carpintería e Mobiliario de Galicia*. Documento de Síntesis, Cluster da Madeira de Galicia.

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J. E FIGUEROA DORREGO, P. (2006): *Visión Estratéxica do Sistema Empresarial do Área Metropolitana de Vigo. Evolución 2000-2005 e Expectativas*. Caixanova.

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J. E FIGUEROA DORREGO, P. (2007): *Visión Estratéxica do Sistema Empresarial do Área Metropolitana da Coruña*. Caixanova.

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J.; CABANELAS OMIL, P.; FIGUEROA DORREGO, P.; ESTEVEZ SUÁREZ, G.; FERNÁNDEZ-JARDON, C. (2000): *A Internacionalización da Pequena e Mediana Empresa Galega: Análisis, Diagnóstico e Posibles Estratexias*; Con sorcioda Zona Franca de Vigo.

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J.; FIGUEROA DORREGO, P. E FERNÁNDEZ-JARDON, C. (2001): *A cadea empresarial dos produtos transformados do mar en Galicia: diagnóstico estratéxico e propostas de mellora da súa competitividade*, Fundación Barrié da Maza

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J.; FIGUEROA DORREGO, P. E FERNÁNDEZ-JARDON, C. (2001): *Turismo en Galicia: situación e expectativas* Working Papers nº 40; Fundación Barrié da Maza

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J.; FIGUEROA DORREGO, P. E GONZÁLEZ LOUREIRO, M. (2009): *Visión Estratéxica do Sistema Empresarial Privado de Ourense e o seu área de influencia*. Caixanova.

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J.; FIGUEROA DORREGO, P.; FERNÁNDEZ-JARDON, C.; ESTEVEZ SUÁREZ, G. (1998): *A cadea empresarial da madeira en Galicia: diagnóstico estratéxico e propostas de mellora da súa competitividade*, Fundación Barrié da Maza.

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J.; FIGUEROA DORREGO, P.; FERNÁNDEZ-JARDON, C.; ESTEVEZ SUÁREZ, G.; GONZÁLEZ LOUREIRO, M. (1999): *A cadea empresarial da madeira en Galicia: diagnóstico estratéxico e propostas de mellora da súa competitividade*, Mesas de Chapa e Taboleiro, Mesa de Carpintería, Mesa de Mobiliario, Mesa de Explotación Forestal e Aserrío; Working Papers nº 10, 18, 19 e 20; Fundación Barrié da Maza.

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J.; FIGUEROA DORREGO, P.; FERNÁNDEZ-JARDON, C.; ESTEVEZ SUÁREZ, G.; GONZÁLEZ LOUREIRO, M. (2001): *Proceso do Cluster da Madeira de Galicia. Diagnóstico, selección de factores críticos, estratexias e accións de mellora*; CIS-MADEIRA

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J.; FIGUEROA DORREGO, P.; FERNÁNDEZ-JARDÓN, C.M.; GONZÁLEZ LOUREIRO, M E OUTROS (2000): *“O cluster da madeira de Galicia como instrumento de integración e cooperación para a mellora competitiva”* en Revista CIS-Madeira, nº 5 *“2º semestre 2000, pp.6-24.*

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J.; FIGUEROA DORREGO, P.; FERNÁNDEZ-JARDÓN, C.M.; GONZÁLEZ LOUREIRO, M E OUTROS (2005): *Plan Estratéxico de Innovación de Galicia 2010 -Programas de Actuación-*, Dirección Xeral de I+D, Xunta de Galicia.

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J.; FIGUEROA DORREGO, P.; GONZÁLEZ LOUREIRO, M (2009): *Plan Estratéxico Director da transformación da carne en Galicia*. Fundación Centro Tecnolóxico da Carne de Galicia.

GONZÁLEZ GURRIARÁN, J.; FIGUEROA DORREGO, P.; GONZÁLEZ LOUREIRO, M E OUTROS (2004): *“As actividades empresariais de carpintería e mobiliario de Galicia”* en Revista CIS-Madeira, nº 13, pp.41-53. ISSN 1138-7726

GONZÁLEZ LOUREIRO, M. et ao. (2005): *Visión Estratéxica do Emprego na Comarca do Morrazo, 2004. Análisis, Diagnóstico Estratéxico e Estratexia Comarcal de Emprego*, Diputación de Pontevedra (ed.).

GONZÁLEZ LOUREIRO, M. et ao. (2005): *Visión Estratéxica do Emprego na Comarca do Salnés, 2004. Análisis, Diagnóstico Estratéxico e Estratexia Comarcal de Emprego*, Diputación de Pontevedra (ed.).

GONZÁLEZ LOUREIRO, M. et ao. (2005): *Visión Estratéxica do Emprego en Mancomunidade do Área Intermunicipal de Vigo, 2004. Análisis, Diagnóstico Estratéxico e Estratexia Comarcal de Emprego*, Diputación de Pontevedra (ed.).

KOTLER, P. (1995): *Dirección de mercadotecnia*, Prentice-Hall.

KRUGMAN, P (2008): *Fundamentos de economía*. Ed.Reverté. Barcelona

MANKIW, N.G. (2004) *Principios de Economía*, McGraw-Hill, 3ª Ed. Madrid.

PÉREZ RAMÍREZ, B. (2000): *“Desenvolvemento Local: manual de uso”*, ed. Esic, Madrid.

RODRÍGUEZ GUTIÉRREZ, F. (1999): *“Manual de desenvolvemento local”*, Trea, Asturias.

TAMAMES, R. (2006): *Diccionario de economía e finanzas*, Alianza, 13ª Ed. Madrid, 2006.

-ALGUNHAS WEBS DE REFERENCIA -